

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, o návrhu na osvobození od soudních poplatků, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2013, č. j. 6 A 17/2013-14,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce požadoval na základě žádosti ze dne 9. 7. 2012 po žalovaném poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Následně se žalobou ze dne 16. 1. 2013 domáhal u Městského soudu v Praze ochrany proti nečinnosti žalovaného. Městský soud usnesením ze dne 4. 2. 2013, č. j. 6 A 17/2013-3, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku. V reakci na toto usnesení žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků. V usnesení specifikovaném v záhlaví však městský soud došel k závěru, že žalobce zneužívá institutu osvobození od soudních poplatků a je tak namístě osvobození od soudních poplatků nepřiznat.

[2] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní mimo jiné namítá, že je tristní, pokud městský soud zvažuje výjimečně využít oprávnění k soudnímu uvážení a osvobození nepřiznat. Dále stěžovatel tvrdí, že odepřít osvobození od soudních poplatků přesto, že žalobce nemá dostatek prostředků, může soud jen, pokud je žaloba zjevně neúspěšná. Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích nedává soudu za úkol regulovat přístup žadatelů k informacím. Soud také neměl svoje závěry dostatečně odůvodněné a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Závěrem stěžovatel tvrdí, že byl nesprávně poučen

o opravném prostředku, neboť odvolání ani kasační stížnost proti dočasnému rozhodnutí není přípustná (s odkazem na věc předloženou rozšířenému senátu pod sp. zn. 3 As 125/2012).

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] Předmětem soudního přezkumu je usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud tedy netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení žalobce advokátem v řízení, protože by takový požadavek vedl pouze k řetězení téhož problému (více viz rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 – 22).

[5] Po konstatování přípustnosti a včasnosti kasační stížnosti podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k přezkoumání napadeného usnesení městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a přitom neshledal, že by řízení před soudem bylo zatíženo vadami, k nimž by musel přihlídnout z moci úřední. Poté soud posoudil námitky uvedené v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Z odůvodnění napadeného rozhodnutí se podává, že městský soud nepřiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků z důvodu kverulantské povahy sporu. K tomu uvedl, že se jedná o jeden z mnoha sporů týkajících se poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím, které nemají vztah k podstatným okolnostem žalobcovy životní sféry. Ze samotného postupu stěžovatele v těchto sporech navíc není patrná snaha o vyřešení sporu, spíše naopak. Nejvyšší správní soud se s názorem městského soudu zcela ztotožnil. Městský soud se zabýval jak otázkou povahy požadovaných informací, tak vztahem k podstatným okolnostem stěžovatelovy životní sféry, počtem sporů i charakterem a samotným postupem stěžovatele v těchto sporech. Námitka tvrdící nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tak není důvodná.

[7] Dále nelze souhlasit s námitkou stěžovatele, že soudy mohou odepřít osvobození od soudních poplatků pouze pro zjevnou neúspěšnost žaloby. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v případě posuzování naplnění podmínek stanovených v § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) je plně namístě, aby soud zhodnotil také povahu sporu a způsob vedení řízení ze strany stěžovatele (viz rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66, č. 2601/2012 Sb. NSS a ze dne 12. 7. 2012, č. j. 5 Ans 10/2012 – 26).

[8] Nejvyšší správní soud neshledal jako důvodnou ani námitku, že v nyní posuzovaném případě nelze aplikovat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66. Obě věci se řeší posuzování osvobození od soudních poplatků ve sporech týkajících se zákona o svobodném přístupu k informacím. Skutečnost, že v daných věcech není dána totožnost obou účastníků, není důvod neaplikovat obecné závěry i na nyní posuzovanou věc.

[9] K případným diskriminačním důsledkům daného rozhodnutí a namítané „regulační“ úloze soudu se Nejvyšší správní soud vyjádřil i v posledně citovaném rozhodnutí, kdy uvedl „*Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím chudým osobám vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků, a přitom je na místě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně.*“ Takovou povahu však předmětný spor v souladu s výše uvedeným názorem nemá a námitka tedy není důvodná.

[10] Ve věci sp. zn. 3 As 125/2012, na níž stěžovatel odkazuje, byla rozšířenému senátu zdejšího soudu předložena otázka zpochybňující přípustnost kasační stížnosti proti usnesení soudu o neosvobození od soudních poplatků. Zatímni judikatura projednání této věci umožňuje. Teprve případně opačné rozhodnutí rozšířeného senátu může dosavadní judikaturu změnit.

[11] Stěžovatel tedy se svými námitkami neuspěl. Z tohoto důvodu soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné účelně vynaložené náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2014

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu